

BMO's en dierenwelzijn

Af en toe komt de slachthuiswereld om één of andere reden in "beeld" en telkens opnieuw worden er dan vragen gesteld over de controles in de slachthuizen. Dan blijkt ook weer dat de man in de straat weinig afweet van de taken die de dierenartsen-keurders (BMO's genoemd, belast met opdracht) uitvoeren in die slachthuizen. Maar ook veel dierenartsen, niet actief in die branche, weten vaak niet hoe de vork echt aan de steel zit.

Onlangs lag de focus in de media op dierenwelzijn en daarom loont het de moeite om even stil te staan bij de taak van de BMO in het slachthuis is als het specifiek over dierenwelzijn gaat.

Voor de volledigheid toch eerst een algemene schets van het systeem van bewaking van de voedselveiligheid en dierenwelzijn in de slachthuizen.

Sedert de oprichting van het FAVV (Federaal agentschap voor de veiligheid van de voedselketen) in 2000 is dit het organisme dat de keuring van slachtdieren in het slachthuis organiseert.

Voor het gemak beperken we ons hier tot de grotere slachthuizen waar nutsdieren geslacht worden: runderen, kalveren, varkens, schapen, geiten, pluimvee.

Die slachthuizen moeten beschikken over een autocontrolehandboek met procedures, zeg maar een draaiboek waarin in detail beschreven staat hoe het slachthuis elke stap in zijn productieproces zal uitvoeren. Het geheel, het autocontrolesysteem (ACS), moet ieder jaar opnieuw gevalideerd worden door een OCI (onafhankelijke certificatie instelling) of door het FAVV, wat bij een goed resultaat een kostenbesparing betekent voor het slachthuis door minder controles.

De taak van het FAVV, en van de BMO's dus, bestaat er voor een groot deel in te controleren of het slachthuis zijn eigen procedures correct implementeert. Zo niet, volgen er opmerkingen, waarschuwingen, PV's of nog meer.

Daar blijft het niet bij. De voornaamste taak van de BMO's is natuurlijk de keuring zelf, toezien op de geschiktheid van de slachtdieren voor humane consumptie, van bij de aanvoer van de levende dieren tot het vrijgeven (of afkeuren) van de karkassen voor humane consumptie.

Daarbij is sprake van Ante Mortem en Post Mortem keurders, BMO's die de geschiktheid van de dieren controleren om te mogen geslacht worden en BMO's die de geslachte dieren effectief beoordelen op hun geschiktheid voor humane consumptie.

Om alles in goede banen te leiden, organisatie van het werk en contacten met alle betrokkenen zoals operator en de plaatselijke Provinciale Controle Eenheid, staat daar nog een AV-BMO boven (Administratief Verantwoordelijke-BMO) en komt er een inspecteur van het FAVV op gezette tijden langs.

Om nu uiteindelijk bij dierenwelzijn te belanden.

Het slachthuis dient ook over een procedure dierenwelzijn te beschikken en de BMO die fungeert als AM-keurder gaat na of het slachthuis die correct implementeert. Tot 1 juli 2014 rapporteerde de BMO bij inbreuken hierover aan het FAVV die dan de eventuele sancties trof. Na die datum werd dierenwelzijn een regionale bevoegdheid. Door het Vlaams Gewest werd echter een overeenkomst bereikt met het FAVV dat het FAVV verder gaat toezien op dierenwelzijn maar dat inbreuken rechtstreeks gemeld worden aan de dienst dierenwelzijn van het Vlaamse Gewest die dan de eventuele maatregelen neemt. De dienst dierenwelzijn gaat zelf in normale omstandigheden één of twee keer per jaar langs in de slachthuizen.

Natuurlijk komen er dan wel een aantal vragen: is er controle genoeg, is die controle effectief, kan ze in alle onafhankelijkheid gebeuren,...?

In de slachthuizen begint de controle meestal een half uur vóór het begin van de slachtactiviteiten (de opgelegde norm) en in dat halfuur heeft de AM-keurder ook nog een heleboel administratieve zaken af te handelen. De aanvoer van de levende dieren is op dat moment meestal ook al een tijd bezig. De AM-keurder, op die positie staat hij altijd alleen, moet heel wat inspectietaken combineren: toezicht op de aanvoer en het lossen van de levende varkens, hun huisvesting in de stallen, het opdrijven naar de verdoving en de goede uitvoering en effectiviteit van die verdoving. Allemaal zaken die door het slachthuis in procedures gegoten zijn.

Effectief? Heel wat taken dus, door één persoon te combineren. Dit zal een discussiepunt blijven. Uiteindelijk blijft het garanderen van het dierenwelzijn de taak van het slachthuis zelf. Daar is iedereen zich nu zeker heel erg van bewust, maar de menselijke factor (eventuele kwade wil van een individu) is nooit totaal te voorkomen.

Onafhankelijkheid? In de regelgeving staat ook beschreven dat het slachthuis elke medewerking moet verlenen aan het FAVV en alle faciliteiten moet verlenen dat het FAVV haar controles en inspecties vlot kan uitvoeren. Op dat gebied komen er heel zelden klachten, er wordt trouwens onmiddellijk opgetreden indien er hierover een klacht komt.

Conclusie is dat het werk van de BMO in het slachthuis heel gevarieerd is maar vooral heel erg belangrijk als bewaker van de voedselveiligheid én het dierenwelzijn. Zaken die af en toe media-aandacht krijgen en ook maatschappij-kritisch geëvalueerd worden.

Los van dit alles nog een paar bedenkingen, gericht op dierenarts als beroep. Dierenartsen zullen de bewaker van de voedselveiligheid en de geschiktheid van slachtdieren voor humane consumptie blijven omwille van hun kennis van de anatomische en fysiologische structuur van de dieren. Aan ons om dit verder te blijven bewijzen aan de maatschappij.